

Länsstyrelsen
Värmland

YTTRANDE

1(11)

Datum:
2018-11-07

Beteckning
851-8306-2018

Er beteckning:
A2018/00777/I

Regeringskansliet
Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

Ett ordnat mottagande – gemensamt ansvar för snabb etablering eller återvändande SOU 2018:22

Länsstyrelsen Värmland (fortsättningsvis Länsstyrelsen) avger härmed yttrande om utredningen *Ett ordnat mottagande – gemensamt ansvar för snabb etablering och återvändande* (SOU 2018:22), samt den kompletterande promemorian *Ett socialt hållbart eget boende för asylsökande*.

Sammanfattning

Länsstyrelsen ställer sig i huvudsak positiv till en förändring av systemet för mottagande av asylsökande, då utredningens förslag bidrar till ett helhetsperspektiv i mottagandet och en mer sammanhållen asylprocess.

Länsstyrelsen vill dock belysa ett antal aspekter som är viktiga att beakta i det fortsatta arbetet med förändring av systemet för mottagande av asylsökande och nyanlända:

- Länsstyrelsernas roll bör förtydligas. Tydliga uppdrag, adekvata resurser och ett bibehållet handlingsutrymme behövs för att upprätthålla en regional kapacitet inom integrationsområdet. De för länsstyrelserna tillgängliga arbetsverktygen bör liksom idag inbegripa samtliga delar av mottagandet. Länsstyrelsen bör även fortsättningsvis förfoga över verksamhetsövergripande utvecklingsmedel. (s. 8-9)
- Det övergripande målet för mottagandet bör omformuleras. Utgångspunkt för omformuleringen bör vara rättssäkerhet och individen som rättighetsbärare. (s. 8)
- En utökad analys av de förslagna förändringarnas påverkan på barns situation är nödvändig. Exempelvis rätten till skolgång, neddragen dagersättning samt boendemiljö i ankomst- och avresecenter bör ses över ur ett barnperspektiv.
- Länsstyrelsen förespråkar ett flexibelt system där länsstyrelserna är de som beslutar om fördelning och omfördelning av andelstal. Flexibilitet och möjlighet till omfördelning är viktigt inte minst för landsbygds-län med flera småkommuner. (s. 6)

- Det är av stor vikt att schablonersättningarna till kommuner läggs på en sådan nivå att det möjliggör för kommunerna att med kvalitet utföra de uppgifter de åläggs, även vid ett lågt mottagande. (s. 9)
- Det är viktigt att politiken för bostadsförsörjning är samstämmig och att länsstyrelsernas olika uppdrag på området överensstämmer (se Länsstyrelsen Värmlands yttrande gällande SOU 2018:35 *Ett gemensamt bostadsförsörjningsansvar*). (s. 9)
- Förslaget om *Ett socialt hållbart eget boende för asylsökande* riskerar att få motsatt effekt än vad som avses. Framför allt barn riskerar att påverkas negativt när familjers dagersättning dras in. (s. 10)

Länsstyrelsen väljer att presentera synpunkter på förslaget i fyra delar; *Länsstyrelsen Värmlands övergripande synpunkter, Den regionala nivån, Länsstyrelsen Värmlands synpunkter på betänkandets förslag* samt *Promemoria – Ett socialt hållbart eget boende för asylsökande*.

Länsstyrelsen Värmlands övergripande synpunkter

Folkhälsa

Länsstyrelsen vill belysa folkhälsoperspektivet i en översyn av organisationen för mottagande av asylsökande i Sverige. Utredningens förslag om att ansvaret för mottagande av asylsökande överförs till kommunerna möjliggör för kommunerna att ta tillvara den kompetens och den uppbyggda organisation som finns kring det förebyggande arbete som främjar god hälsa. Genom att kommunerna blir ansvariga för mottagande av asylsökande kan det folkhälsoarbete som bedrivs i kommunerna idag även komma de asylsökande till del. Länsstyrelserna stödjer genom sina uppdrag inom bland annat ANDTS-samordning, brottsförebyggande arbete, jämställdhet och föräldraskapsstöd kommunerna i folkhälsoarbetet, ett arbete som även kan komma de asylsökande till del i en ordning där kommunerna ansvarar för mottagandet av asylsökande.

Dessa perspektiv bör dock genomsyra mottagandet i sin helhet. Länsstyrelsen vill i sammanhanget lyfta behovet av en tydlig plan för hur utsatta gruppers behov tillgodoses även i ankomst- och avresecenter där statliga myndigheter har huvudansvaret. En trygg boendemiljö i ankomst- och avresecenter där många personer vistas samtidigt är viktig, inte minst för utsatta grupper.

Statliga ersättningar

Länsstyrelsen välkomnar en översyn av statliga ersättningar för asylsökande och nyanlända till kommuner och landsting. En förenkling av systemet samt en administrativ lättnad för berörda samhällsaktörer är nödvändig. Länsstyrelsen vill dock poängtera vikten av att ersättningarna möter de kostnader och den kvalitet som kan förväntas av ett gott mottagande. Viktigt

att belysa i sammanhanget är de merkostnader som kan uppstå vid ett lågt mottagande av asylsökande. Värmländska kommuner har i dialog med Länsstyrelsen lyft de svårigheter som ett lågt mottagande kan innebära, framförallt kopplat till organisering av tidiga insatser för asylsökande men också i fråga om boendelösningar för asylsökande. Ett lågt mottagande kan också innebära större kostnader per individ, en aspekt som Länsstyrelsen önskar belyses i planeringen av nytt system för statliga ersättningar.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om schablonersättningar som huvudregel för ersättningar av kostnader för mottagande av asylsökande och nyanlända. Länsstyrelsen vill dock i sammanhanget understryka vikten av utvecklingsmedel (TIA, §37, §37a) för kommunernas möjlighet att utveckla sin verksamhet inom området. Inte minst i mindre kommuner med mer begränsade resurser är utvecklingsmedlen av stor betydelse för att möjliggöra ett mottagande med hög kvalitet.

Landsbygdsperspektiv

Värmland är ett län som till stor del utgörs av landsbygd. Länsstyrelsen vill därför belysa vikten av att samhällssystem i förändring tar hänsyn till de utmaningar och förutsättningar, men också möjligheter, som finns i landsbygd. Länsstyrelsen menar att detta perspektiv saknas i utredningens förslag. Det är viktigt att möjliggöra flexibilitet i systemet för mottagande av asylsökande och nyanlända. Ett flexibelt system som underlättar omfördelning av andelstal mellan kommuner samt främjar samarbete över kommungränserna och organiserandet av bland annat tidiga insatser ger bättre förutsättningar för mottagande i landsbygd.

Den regionala nivån

Länsstyrelsen vill lyfta den regionala nivån roll i mottagandet av asylsökande och nyanlända. Länsstyrelsen anser att ett effektivt mottagande behöver tydlig ansvarsfördelning mellan såväl samhällsaktörer, som mellan lokal, regional och nationell nivå. Länsstyrelsen anser därför att de regionala aktörernas uppdrag inom området bör tydliggöras. Utredningens förslag betonar förvisso länsstyrelsernas och landshövdingarnas viktiga strategiska betydelse i mottagandet, men reducerar samtidigt länsstyrelsernas uppdrag och arbetsverktyg i det lagda förslaget.

Länsstyrelserna är idag viktiga regionala aktörer inom ett flertal områden, däribland integration och arbetet med asylsökande, ensamkommande barn och nyanlända. Enligt utredningens förslag ska en stor del av de uppdrag som idag åläggs länsstyrelserna övergå till kommunerna, vilket innebär att den uppbyggda samverkan mellan länsstyrelserna och det civila samhället går förlorad, inte minst gällande arbetet kring tidiga insatser för asylsökande. Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om kommunernas utökade ansvar, men anser att den regionala kapacitet som byggts genom länsstyrelsernas uppdrag om tidiga insatser bör tas tillvara i en förändring av nuvarande system. För att även fortsättningsvis upprätthålla en regional

kapacitet inom integrationsområdet ser Länsstyrelsen att tydliga uppdrag, adekvata resurser och ett bibehållet handlingsutrymme behövs. Länsstyrelsernas utvecklingsmedel för integrationsinsatser är ett viktigt styrmedel som stärker länsstyrelsernas strategiska roll.

Sammanfattningsvis anser Länsstyrelsen att länsstyrelsernas roll och mandat behöver förtydligas och förordar att länsstyrelserna även fortsättningsvis ges resurser och uppdrag att arbeta för beredskap och kapacitet i kommunerna. Länsstyrelserna som statliga myndigheter utgör en regional motor som verkar för att nationella mål får genomslag i länen. Erfarenheterna från det stora mottagandet i Sverige år 2014-2015 visar exempel på länsstyrelsernas viktiga roll gällande mottagande av asylsökande. Länsstyrelserna arbetar idag med kompetensförsörjning, omvärldsbevakning samt kan genom sina uppdrag på området bidra med stora samordningsvinster. I ett system där den regionala nivåns roll reduceras riskerar det övergripande målet om ett sammanhållet mottagande att gå förlorat.

Länsstyrelsen Värmlands synpunkter på betänkandets förslag

6 Ankomst – ett första samlat möte med Sverige

6.1 En ordning med särskilda ankomstcenter

Länsstyrelsen tillstyrker i huvudsak förslaget om att införa en ordning med särskilda ankomstcenter som Migrationsverket ansvarar för, med följande synpunkter:

Det är viktigt att asylsökande barn erbjuds skolgång redan i ankomstcentren. Förslaget innebär att det ska vara obligatoriskt för asylsökande att bo i ett ankomstcenter under de första 30 dagarna i Sverige. Utredningen uppger att myndigheterna ska erbjuda verksamhet för barn i ankomstcentren och att barn *bör* erbjudas skolgång inom en månad från ankomsten. Länsstyrelsen menar att en tydligare plan för de fall där tiden i ankomstcentren blir förlängd är nödvändig.

Utredningen föreslår att det ska vara obligatoriskt för asylsökande att bo i ankomstcenter under en föreskriven tid, och att individer som inte bor på den anvisade platsen under föreskriven tid inte ska ha rätt till dagersättning eller särskilt bidrag. Då dagersättningen är låg riskerar åtgärden att inte få önskad effekt.

Länsstyrelsen ställer sig positiv till förslaget om att anvisning till en kommun ska ske inom en vecka efter att asylansökan upprättats, då det innebär en möjlighet till snabbare etablering. Länsstyrelsen ser dock stora utmaningar gällande denna tidsfrist, både för Migrationsverket och Arbetsförmedlingen att vidta nödvändiga åtgärder inom föreskriven tid.

6.2 Ankomstcenter samlas på ett fåtal platser

Länsstyrelsen Värmland tillstyrker förslaget om att ankomstcenter samlas på ett fåtal platser i landet, med följande kommentar:

Det är av stor vikt att de asylsökandes vistelsetid i ankomstcentren inte blir längre än 30 dagar. Det är därför viktigt att ansvariga myndigheter tilldelas de resurser som krävs för att utföra ålagda uppdrag inom den föreskrivna tiden.

6.3 Ankomstcenter där individen står i centrum

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget gällande att asylsökande ska erbjudas insatser i ankomstcentren, med följande synpunkter:

Länsstyrelsen vill betona vikten av att de insatser som asylsökande ges i ankomstcenter respektive i kommunerna följer en röd tråd genom mottagandet.

Det anges i förslaget att Migrationsverket ska kunna sätta ned dagersättningen för personer som väljer att inte delta i obligatoriska insatser. Länsstyrelsen vill i detta sammanhang återigen betona att ersättningsnivåerna är så pass låga att en nedsättning av dagersättning inte kan förväntas påverka beteendet hos berörda individer i den utsträckning som förväntas. Länsstyrelsen anser att ersättningssystemet och dess beloppsnivåer gällande asylsökande i stort bör ses över och reformeras, dels för att ersättningarna ska kunna användas som ett verktyg gällande de för asylsökande obligatoriska åtagandena, men också för att storleken på beloppen idag inte kan anses ligga i linje med den inflation som har skett sedan nuvarande lagstiftning infördes. I de fall man önskar påverka individers beteende under asylprocessen ser Länsstyrelsen att ett bättre alternativ är att se över möjliga incitament istället för sanktioner.

6.5 Asylsökande barns skolgång underlättas

Utredningen föreslår att kommunerna där ankomstcentren är belägna ska ansvara för att det finns verksamhet för barn som vistas i ett ankomstcenter. Som ovan nämnts menar Länsstyrelsen att detta är en svag skrivning, och att det bör tydliggöras när i processen barn har rätt till skolgång. Länsstyrelsen ser positivt på utredningens bedömning att regeringen bör ge Skolverket och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) i uppdrag att ta fram riktlinjer för hur verksamheten för barn i ankomstcentren bör organiseras. Länsstyrelsen vill dock understryka barns rätt till skolgång ytterligare. Rätten till skolgång bör inte inskränkas eller påverkas av boende i ankomstcenter eller fördröjda handläggningstider i asylärendet. Länsstyrelsen anser att det bör tydliggöras att alla asylsökande barn ska ha rätt till skolgång inom 30 dagar, oavsett boendeform.

7 En meningsfull och aktiv väntan

7.1 Kommunerna får ansvar för vissa asylsökandes boende under väntetiden

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om att kommunerna får ansvar för vissa asylsökandes boende under väntetiden, med följande synpunkter:

Länsstyrelsen förordar utredningens förslag om att asylsökande med god prognos att få uppehållstillstånd samt asylsökande vars ärende hanteras i ett normalt förfarande bör anvisas till en kommun.

Utredningen föreslår att asylsökande med ärenden som handläggs i enlighet med 8 kap. 19 § Utlänningslag (2005:716) samt ärenden som hanteras enligt Dublinförordningen ska bo kvar på ankomstboende under tiden ärendet prövas. Länsstyrelsen anser att det i lag- och förordningstext bör förtydligas i vilka övriga fall Migrationsverket har rätt att förlänga vistelse i ankomstcenter. Vilka asylsökande som Migrationsverket ska anvisa till kommun bör också förtydligas i *Förslag till förordning om mottagande av vissa utlänningar i kommun*. Länsstyrelsen anser att lydelsen i 8 § bör skärpas från att Migrationsverket *bör* anvisa inom sju dagar till att Migrationsverket *ska* anvisa inom sju dagar.

Länsstyrelsen förespråkar ett flexibelt system där samarbete över kommungränser möjliggörs och där omfördelning av andelstal är möjligt. Länsstyrelsen anser därför att 12 § i *Förslag till lag om mottagande av asylsökande och vissa andra utlänningar* samt 3-6 §§ i *Förslag till förordning om mottagande av vissa utlänningar i kommun* ska ses över i syfte att öka möjligheten till samverkan mellan lokal och regional nivå respektive samverkan mellan kommuner. I 5 § andra stycket i *Förslag till förordning om mottagande av vissa utlänningar i kommun* föreslås att Migrationsverket inom ett län får besluta om en omfördelning av andelstal mellan kommuner. Länsstyrelsen anser att länsstyrelserna ska vara de myndigheter som beslutar om omfördelning av andelstal. Detta motiveras dels av länsstyrelsernas långa och breda erfarenhet av liknande uppdrag inom integrationsområdet, dels genom länsstyrelsernas regionala närvaro samt upparbetade relation med och kunskap om länens kommuner. Länsstyrelsernas uppdrag i 5 § bör ses över i syfte att förtydliga uppdraget om att föra dialog med länets kommuner och redovisa resultat till Migrationsverket. Förtydligande av vad länsstyrelsernas dialog med kommunerna ska innehålla efterfrågas, samt vad dialogen ska syfta till och i vilken utsträckning Migrationsverket ska ta hänsyn till vad som framkommer i dialogerna.

Länsstyrelsen delar utredningens uppfattning om att tillit mellan stat och kommun är en grundläggande förutsättning för ett bra mottagande och en snabb etablering. Länsstyrelsen menar att den regionala nivån är en viktig arena i detta arbete och att länsstyrelserna genom sina uppdrag på integrationsområdet har byggt ett förtroende hos såväl kommuner som hos

statliga myndigheter. De upparbetade strukturer som finns i länen bör ges en starkare roll i ett nytt samhällssystem för ett ordnat mottagande av asylsökande och nyanlända. Även i övergångsperioden till ett nytt system har länsstyrelserna med sina upparbetade strukturer och breda kontaktnät en avgörande roll.

7.2 Väntan med etableringsfrämjande insatser

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om att kommunerna ska erbjuda asylsökande möjlighet att delta i undervisning i svenska och samhällsinformation samt att det i lag tydliggörs att kommuner får erbjuda asylsökande att delta i kommunal vuxenutbildning och samhällsorientering.

Länsstyrelsen avstyrker utredningens förslag om att kommunerna ska erbjuda aktiviteter som motverkar passivitet först när asylprocessen överskridit sex månader. Länsstyrelsen anser därför att 8 § andra punkten i *Förslag till förordning om statlig ersättning för asylsökande m.fl.* ska ändras så att kommunernas ansvar om insatser även omfattar de asylsökande som väntat kortare tid än sex månader. Inte minst civilsamhället har en viktig roll i att motverka passivitet under asylprocessen, och bidragsmedel bör därför finnas tillgängliga att söka för civilsamhällets organisationer.

Länsstyrelsen delar utredningens bedömning att Migrationsverket bör ges i uppdrag att tillsammans med Arbetsförmedlingen och Kammarkollegiet föra dialog kring behov av försäkring för asylsökande som deltar i insatser och aktiviteter. Länsstyrelsen vill understryka vikten av att denna översyn genomförs.

Länsstyrelsen avstyrker utredningens förslag om att kommunens ansvar för tidiga insatser upphör när Migrationsverket fattat beslut i asylärendet, med följande motivering:

De allra flesta asylsökande väljer att överklaga avslag på asylansökan, en överklagningsprocess som kan innebära att ett beslut ändras och att en asylsökande får uppehållstillstånd. En asylprocess är inte fullständigt genomförd förrän ett ärende vunnit lagakraft, en viktig princip som också bör styra rätten till insatser under asylprocessen.

Länsstyrelsen delar utredningens bedömning om att det bör vara upp till kommunerna att avgöra hur tidiga insatser ska genomföras. Länsstyrelsen vill dock lyfta vikten av likvärdighet och föreslår att en förväntad lägstanivå gällande kommunernas ansvar för insatser införs.

7.3 Ett värdigt och socialt hållbart eget boende

Länsstyrelsen väljer att yttra sig om förslagen gällande eget boende i ett separat avsnitt nedan, där både utredningens och den kompletterande promemorians förslag kommenteras.

8 Efter beslut

8.2 Asylsökande med verkställbara beslut ska bo i avresecenter

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag om att det ska vara obligatoriskt för personer med ett verkställbart avlägsnandebeslut att bo i ett avresecenter som Migrationsverket ansvarar för, med följande synpunkter:

Det behöver tydliggöras vem som ansvarar för återvändandearbetet innan berörda asylsökande i kommuner flyttar till avresecenter. Om Migrationsverket fortsatt ska ha det fullständiga ansvaret för återvändandearbetet vill Länsstyrelsen understryka behovet av Migrationsverkets lokala närvaro.

Vidare föreslås att asylsökande som inte bor i ett avresecenter under föreskriven tid inte ska ha rätt till dagersättning och särskilt bidrag. I likhet med vad som gäller för den obligatoriska tiden i ankomstcenter, menar Länsstyrelsen att indragen dagersättning riskerar att inte få önskad effekt.

Förslaget innebär att barn i familj som flyttar till avresecenter tvingas bryta upp från tidigare skolgång i anvisningskommunen. Det är av stor vikt att barnets bästa beaktas vid flytt till avresecenter och att alla barn erbjuds skolgång vid boende i avresecenter.

9 Mål, struktur och organisering för ett effektivare mottagande

9.2 Ett övergripande mål för mottagandet

Länsstyrelsen tillstyrker att ett övergripande mål för mottagandet införs.

Länsstyrelsen tillstyrker delvis förslaget formulering av målen för mottagandet, med följande synpunkter:

I avsnitt 9.2.1 i utredningen föreslås att tre centrala aspekter ska behandlas i det övergripande målet för mottagande; *Rättssäkerhet*, *Ett långsiktigt perspektiv på den enskildes framtid* samt *Effektiv hushållning med resurser*. Länsstyrelsen anser att dessa aspekter ska tillämpas hierarkiskt i den angivna ordningen. Målet bör därför omformuleras så att detta tydliggörs.

Länsstyrelsen vill även belysa vikten av individen som rättighetsbärare som utgångspunkt i översynen av mottagandet och formuleringen av ett övergripande mål.

9.6 En ny organisering av mottagandet av asylsökande och nyanlända

Länsstyrelsen avstyrker förslaget gällande länsstyrelsernas förändrade ansvar och uppgifter, med följande motivering:

Länsstyrelsernas uppdrag är på flera områden i utredningen vagt formulerade och den regionala arenans uppdrag inom området mottagande och integration försvagas därmed. Länsstyrelsen anser att länsstyrelsernas roll bör förtydligas. Som tidigare nämnts i avsnittet *Den regionala nivån* anser

Länsstyrelsen att tydliga uppdrag, adekvata resurser och ett bibehållet handlingsutrymme behövs för att även fortsättningsvis upprätthålla en regional kapacitet inom integrationsområdet.

Länsstyrelserna föreslås i utredningen förfoga över statsbidrag till kommunerna för att ta fram kostnadseffektiva boendeformer. De för länsstyrelserna tillgängliga arbetsverktygen bör liksom idag inbegripa samtliga delar av mottagandet. Länsstyrelsen anser att länsstyrelserna även fortsättningsvis bör förfoga över verksamhetsövergripande utvecklingsmedel (TIA, §37, §37a). Statsbidrag för kostnadseffektiva boendeformer utgör endast en begränsad del av de områden som kännetecknar ett kvalitativt mottagande. Vidare är begreppet kostnadseffektiva boendeformer ej definierat och ej heller en del av länsstyrelsernas nuvarande arbete inom området *Plan, bostad och infrastruktur*. Länsstyrelsen anser att det är viktigt att uppdrag gällande bosättning inom integrationsområdet överensstämmer med länsstyrelsernas övriga uppdrag inom området bostadsförsörjning samt att uppdragen samstämmer med samhällsuppdrag inom bostadsförsörjningsområdet (se Länsstyrelsen Värmlands yttrande gällande SOU 2018:35 *Ett gemensamt bostadsförsörjningsansvar*).

10 Statlig ersättning till kommuner och landsting

10.1.5 Statlig ersättning till kommuner för mottagande av asylsökande

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag gällande att staten ska ersätta kommunerna för deras nya åtaganden inom mottagandet av asylsökande i huvudsak genom schablonersättningar, med följande synpunkter:

Den direkta kopplingen mellan ersättningarna och kommunernas faktiska kostnader försvinner genom förslaget. Det är av stor vikt att ersättningarna till kommunerna läggs på en sådan nivå att det möjliggör för kommunerna att med kvalitet utföra de uppgifter de åläggs.

Att ersätta kommunerna genom schablonersättningar bör ge dem incitament att hitta kostnadseffektiva lösningar. Vid ett lågt mottagande kan det dock bli svårt, särskilt för mindre kommuner, att utföra obligatoriska uppgifter effektivt och med bibehållen kvalitet utifrån en schablonersättning.

12 Utredningens alternativa upplägg

Länsstyrelsen avstyrker utredningens alternativa upplägg.

Promemoria - Ett socialt hållbart eget boende för asylsökande

Länsstyrelsen avstyrker i huvudsak utredningens och den kompletterande promemorians förslag om begränsning av asylsökandes möjlighet till eget boende under asyltiden, med följande synpunkter:

Länsstyrelsen ställer sig positiv till förslagets syfte om att förhindra socioekonomisk utsatthet genom att begränsa asylsökandes möjlighet till eget boende. Länsstyrelsen ser dock att förslagen riskerar att leda till andra konsekvenser än de avsedda.

Liksom gällande förslagen om indragen dagersättning för de asylsökande som väljer att inte bo i ankomst- respektive avresecenter under den obligatoriska tiden, menar Länsstyrelsen att det även i frågan om begränsning av eget boende finns en övertro på effekten av indragen dagersättning gällande de som trots begränsningen väljer att bosätta sig i socioekonomiskt utsatta områden.

Länsstyrelsen menar att indragen dagersättning inte är ett tillräckligt starkt styrmedel för att påverka asylsökande i deras val av bostadsform och anser att incitament är ett bättre styrmedel för att påverka asylsökandes val av boende.

Länsstyrelsen ser även en risk i att sanktionen i form av indragen dagersättning kan få motsatt effekt än vad som avses, då asylsökande trots begränsningen kan välja att bosätta sig i de områden som anses som socioekonomiskt utsatta. Skuggsamhällen riskerar därmed att växa fram. Barn i familjer som trots begränsningen väljer att bosätta sig i utsatta områden riskerar att påverkas negativt då familjens dagersättning dras in.

Vidare ser Länsstyrelsen en svårighet i att tydligt avgränsa de områden som enligt förslaget ska betraktas som socialt och ekonomiskt utsatta, och därmed undantas från möjligheten till eget boende. Utredningen tar inte ställning till hur en ordning med en områdesbegränsning kan eller bör utformas, men anför att begränsningen inte bör omfatta hela kommuner utan endast vissa särskilt utsatta kommundelar. Vidare råder det oklarheter kring hur berörda individer ska informeras om vilka regler som gäller.

Länsstyrelsen noterar att det även i områden som inte faller inom ramen för socioekonomisk utsatthet förekommer icke-hållbara boendesituationer. Förslaget torde därmed inte kunna lösa hela problematiken i frågan, då det fortfarande kommer finnas icke-hållbara egna boenden i andra områden än de som berörs av förslaget.

Förslaget innebär att länsstyrelserna får i uppgift att stödja kommunerna i att göra välgrundade bedömningar gällande urvalet av vilka områden inom kommunerna som ska omfattas av en områdesbegränsning. Länsstyrelsernas eventuella uppdrag på området bör förtydligas.

I detta ärende har Landshövding Kenneth Johansson beslutat. Integrationsutvecklare Karin Lidén och statsbidragshandläggare Therese Hagelin har varit föredragande. I handläggningen har också enhetschef Marcus Wihk, verksamhetschef Bengt Falemo samt utvecklingsledare Tanja Ekegren deltagit.

Bilaga

Länsstyrelsen Värmlands yttrande gällande SOU 2018:35 *Ett gemensamt bostadsförsörjningsansvar*